

Vegeu en aquest Butlletí:

- El mes d'abril a Catalunya
- Notícies del Casal "Associação Cultural Catalonia" i activitats programades.
- D'altres notícies

Any VIII - Nº 55
Abril de 2010

EL MES D'ABRIL A CATALUNYA

Aquest mes d'Abril s'inicia, amb el divendres Sant (2) i el Diumenge de Pasqua (4) diades que a cada una de les diverses contrades de la nostra terra es celebren amb commemoracions que a més de la corresponent religiositat tenen també un caire folklòric i de tradició.

Tenim encara, en el transcurs d'aquest mes, la festa de la diada de Sant Jordi (23) i de La Moreneta (27), patrons de Catalunya, a l'informatiu de nº43 de l'abril del 2009 fèiem una bona exposició d'aquestes diades a fi de commemorar-ho una mica i, d'alguna manera, revivre-ho amb tots vosaltres us preguem doncs que si voleu reveure quelcom sobre aquestes diades us adreceu a aquest butlletí: http://www.catalonia.com.br/download/InfoCatalonia/InfoCatalonia_43_cat.pdf també us convidem a veure, en l'apartat activitats programades, les que farem aquest més amb motiu de la diada de Sant Jordi.

La mona de Pasqua és molt tradicional a Catalunya. Al segle XVIII ja era l'obsequi clàssic del padrí als seus fillols, i el número d'ous que tenia la mona corresponia a l'edat del nen/a fins a arribar als 12 anys. En aquest moment, potser com a punt final d'aquests obsequis el número d'ous era de 13. Antigament, la mona de Pasqua era coneguda com a coca de Pasqua. La mona és una tradició que simbolitza que la Quaresma i les seves abstinències ja per fi s'han acabat.

És a mitjans del segle XIX quan les mones perden tota la seva senzillesa i la seva presentació es torna més complicada i més sofisticada.

Avui en dia no queda gaire clar l'origen de la paraula mona, el que si podem afirmar es que prové de la paraula *munna*, que en àrab vol dir regal, i era i encara és el regal del padrí el Diumenge de Pasqua o Pasqua Florida i que el fillol anava directament a recollir-la a casa del seu padrí després de la missa. La mona servia per a postra per a tota la família i també era costum en alguns llocs que el nen recités un vers.

El que encara és conserva de les mones originals és l'ou, avui en dia de xocolata, i això es deu al seu simbolisme, l'ou de les mones representa el principi de la vida.

Les mones d'avui en dia no s'assemblen gens a les de fa un segle, el que si podem dir i assegurar, és que la mona de Pasqua és una de les tradicions més arrelades a la nostra cultura i de les que més a perdurat a tot arreu de Catalunya.

La tradició diu que és el padrí qui paga la mona al seu fillol o fillola per al Diumenge o Dilluns de Pasqua.

Realment les Mones de Pasqua han esdevingut autèntiques obres d'art. Fa goig passejar pels carrers de Catalunya i veure els aparadors de les pastisseries plens d'autèntiques escultures de xocolata. Segons els esdeveniments de l'any, les pastisseries imiten grans personatges.

Les **caramelles** són unes cançons populars que es canten per Pasqua o Pasqua Florida.

Les caramelles tenien, tradicionalment, temàtica religiosa: cantaven la joia de la resurrecció de Crist, però en els últims temps han incorporat cançons de to festiu i, també, d'aire satíric sobre qüestions locals. Súria, Sant Julià de Vilatorrada, Callús i Cardona, són les poblacions amb més tradició. A Súria s'hi celebra l'aplec de Caramelles més

important, que reuneix vuit colles i mig miler de cantaires.

El grup de cantaires es planta al peu del balcó dels amics i d'altra gent del poble per cantar unes cançons. S'hi fan acompanyar per instruments musicals diversos (el rigo-rago, el regue-rec, el

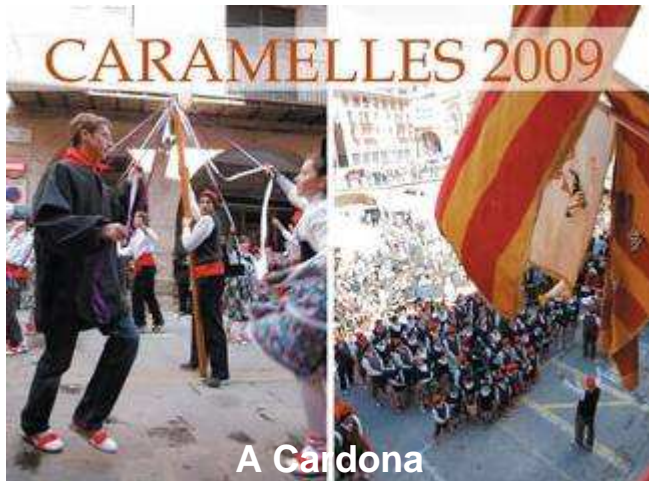

cataclinc, els bastonets o garrots, el cèrcol, el buiro, els campanillers, els ferrets, el salteri, el picacanya, el violí de pastor, la xifla, etc.).

La *cistella*, lligada al capdamunt d'una llarga vara i tota adornada de cintes, arriba fins al balcó de l'homenatja't el qual, en correspondència, hi

deixa el seu donatiu. El Cant més antic de les Caramelles ha estat els *Goigs del Roser* o de les *Botifarres*.

En el seu origen, els caramellaires recorrien els diversos masos anunciant la bona nova de la Resurrecció de Crist. Era una clara referència a la resurrecció de la naturalesa. A canvi de la notícia, se'ls obsequiava amb ous, botifarres i menges greixoses, cosa que indicava que la Quaresma s'havia acabat.

Així, el simbolisme de l'**ou** de les **mones** és el *principi de la vida*.

Una part de les cançons cantades per caramelles solia contenir textos amb contingut satíric sobre fets d'actualitat en el poble.

Habitualment es tractava d'una sàtira més blanca, menys punyent, que la d'altres modalitats de

textos popular, com, per exemple, els inclosos en *els Pastorets* (per exemple, les *garrofes* de Berga o Manresa), els *esbroncs* de Carnestoltes (per exemple, a Caldes de Montbui) o els *versots* dels balls de diables, de diferents poblacions catalanes (Alpens, l'Arboç, Caldes de Montbui, Sabadell, Sant Quintí de Mediona, Sitges, Tarragona, Torredembarra, Vilafranca del Penedès, Vilanova i la Geltrú, etcètera).

A Eivissa s'anomena **caramelles** a unes cançons populars que es canten a missa tant la vespra de Nadal a la missa del gall

L'ESPASÍ : És un instrument metàl·lic i és igual que una espasa però no porta empunyadura. El seu so és molt semblant al d'un triangle de les orquestres. El seu ús es restringeix a acompanyar les caramelles de la nit de matines; mai no s'usa per acompanyar ballades.

(anomenada a Eivissa *Matines*), com a la missa de la vespra de Pasqua. Formalment no s'assemblen en res a les de Catalunya. En aquest cas es tracta de cançó redoblada, un tipus de cançó molt típica en l'àmbit rural eivissenc que normalment no tracta de temes religiosos, però a les *Caramelles de Nadal* i *Caramelles de Pasqua* explica el misteri del naixement o de la mort de Crist durant la missa. Els que ho canten són els *caramellers*, tradicionalment autoritats o homes notables de la parròquia, però actualment són membres de les colles de Ball Pagès. Les caramelles van acompanyades dels instruments tradicionals del camp

eivissenc: la *flauta*, les castanyoles, l'espasí i el tambor.

Podeu trobar molta més informació sobre les nostres festes i tradicions a:
<http://www.festes.org/directori.php?id=4>

Notícies del Casal “Associação Cultural Catalonia”

Podeu veure la programació actualitzada a la nostra Web: www.catalonia.com.br

PA AMB TOMÀQUET DO CATALONIA

Dia 9 DE ABRIL (Sexta-feira) a partir das 20 h

Contato:

Tel. (11) 2273-5223
ou (11) 9639-3982
info@catalonia.com.br

Falar com Dona Esther

Diada de Sant Jordi

A partir del dia 20 i fins al dia 25 l'Exposició “**FESTES I TRADICIONS DE CATALUNYA**” podrà ser visitada al “Clube Paineiras do Morumby”.

Dias 20 a 25 de abril
das 10h às 17h - Saguão Social
Feira de Livros
& Exposição
"Festas e Tradições
da Catalunha"
2010
Dia 23 de abril
Dia Internacional do Livro e Dia de Sant Jordi
20h30 - Terraço
Coral do Paineiras
21h - Cine-teatro
Concerto com a
Orquestra de Câmara Ars Musica lis
Regente:
maestro Hermes Coelho
Clássicos Catalães
Sardanas & Zarzuelas

Amb 14 panells, il·lustrats amb fotografies e textos explicatius, l'**Associação Cultural Catalonia**, exposa alguns dels tan variats aspectes de les tradicions i festes que es realitzen en diversos llocs de Catalunya.

Es una petita mostra de la riquesa i diversitat de la tradició cultural catalana.

Podreu veure, entre d'altres, el que és una “Calçotada”, les torres humanes o “Castells”, la “Sardana”, Els “Tres toms”, el “Correfoc”, la “Fia-faia” ... en fí, una diversitat de festes i esdeveniments que val la pena apreciar.

L'entrada és franca....
Crec que us agradarà, us hi esperem per a participar de totes les

activitats amb motiu de la “**diada de Sant Jordi i dia del Llibre i de la rosa**”. Tindrà lloc també al mateix recinte una fira del llibre. L'entrada és igualment franca.

El **dia 23**, a dos quarts de nou del vespre, actuarà el **Coral do Paineiras** i a les 9 del vespre hi haurà un concert amb **l'Orquestra de Camara Ars Musicalis** amb el següent repertori:

Jordi Cervelló - Dues miniatures per a orquestra de corda

- Andante (a Mozart)

- Scherzo (a Mendelssohn)

Jordi Cervelló - 5 Cops D'arc Fonamentals

- Grand d'Détaché sec

- Martelé - un poco spicatto

- Détaché Soutenu

- Détaché Vif

- Sautillé

Lluís Benejam - Baile

- Spanish Dance

Xavier Montsalvatge -

- Postal de La Provença

- Postal de La Havana

- Postal de Nova York

Tomás Bretón - Zarzuela Española

- La verbena de la Paloma - Preludio

- Jota - de a Dolores

Enric Morera/Joan Maragall – L'Empordà (Sardana)

M.S. Puigferrer – Somni (Sardana)

Conferències sobre Catalunya

Es varen iniciar el propassat 27 de Març, i tindran lloc tots els últims dissabtes de cada mes a la nostra seu, unes conferències sobre Catalunya amb una durada d'uns 40 minuts entre la primera i la segona classe, dels cursos de català és a dir **de 15,40 a 16,20 h.**

La primera va esser sobre: Geografia (física, política i econòmica), la propera serà sobre Cultura (pintura, arquitectura, disseny, literatura, música..., les altres seran sobre: Història, Folklore etc.

Tot i que son adreçades principalment als alumnes del curs de català, hi esteu convidats tots els que n'estiguen interessats.

CineFòrum al Catalonia

Iniciarem el proper **dia 25 d'Abril** (diumenge) aquesta nova activitat, que continuarem els propers mesos, sempre a cada últim diumenge del mes, a les **4 de la tarda**. Consistirà en la projecció d'un film relacionat, d'alguna manera (per l'autor, l'assumpte, el lloc on s'ha fet... etc.) amb Catalunya.

Aquest esdeveniment mensual està enfocat als alumnes de català i als amants del cinema en general. Seran seleccionats films en els que l'idioma sigui el català i les llegendes en castellà o be al contrari.

Serà dividit em tres parts: una ràpida presentació, la projecció i un temps final per a comentaris i fòrum.

La primera pel·lícula seleccionada serà:

" TRES DIAS AMB LA FAMILIA "

Sinopsi

Léa ha de viatjar de cop i volta cap a Girona, on el seu avi patern acaba de morir. Allà l'espera la seva família, a la qual pràcticament no veu des de que se'n anà a un altre país. La mort del patriarca dels Vich i Carbó és la disculpa perfecta per forçar la convivència entre els seus descendents. Els tres dies que dura la vetlla, la missa i l'enterrament resulten en un bon moment per a observar aquest joc d'aparences d'una burgesia conservadora on tots els problemes son evidents però mai explícits. Léa s'esquiva d'aquest mon hipòcrita, que s'enganxa a la seva pell como un vestit feta a mida..

Fitxa Tècnica

Título Original: Tres dies amb la família

Genero: Drama

Temps de Durada: 85' (DVD)

Idioma: Català
Llegendes: Castellà
Realització: Espanya
Any de Llançament: 2009
Direcció: Mar Coll
Guió: Mar Coll i Valentina Viso
Fotografia: Neus Ollé-Soronellas
Música: Maikmaier i Jordi Ribas
Elenc

Nausicaa Bonnín - Léa
Eduard Fernández – Josep Maria
Philippine Leroy-Beaulieu – Jöelle
Francesc Orella - Toni
Ramon Fontserè - Pere

Comentari:

Resum de la ressenya de Miguel Ángel Oeste publicada a "Cine 365"

Ens trobem davant d'un film de silencis, de sobreentesos, de llacunes que l'espectador tindrà que emplenar, i és exactament en això que hi ha la seva virtut. La mirada atenta de Mar Coll sobre els detalls, en els gestos, en les subtils pinzellades, en l'ús lacònic dels diàlegs que representen la gran distància i la poca proximitat dels personatges. Dosis d'amor i d'odi, pors i mentides, secrets, màscares, aparences i contradiccions, que allà, ben al fons, sols serveixen per una cosa: sobreviure.

El film ha guanyat, entre d'altres, els següents premis:

II Premis Gaudí 2009 – Millor film de llengua catalana, Millor director (Mar Coll), Mellor protagonista femenina (Nausicaa Bonnín).

24º Premis Goya 2009 – Millor direcció Novella (Mar Coll),

Mar Coll

Mar Coll va néixer a Barcelona l'any 1981. Als 18 anys entrà a l'ESCAC (Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya), on es graduà en l'especialitat de direcció. Com a projecte de final de curs realitzà el curt LA ÚLTIMA POLAROID, seleccionat en diversos festivals espanyols i internacionals, e guanyador de diversos premis, entre els quals el tercer lloc al famós esdeveniment de la televisió, "Version Española". Actualment viu a Mèxic. "Tres dias con la Familia" és el seu primer en llarg metratge.

D'altres Notícies

- L' Ignasi Garcia i Barba, autor teatral català ens envià un correu electrònic informant-nos que l' Institut Ramon Llull, en col·laboració amb la Sala Beckett de Barcelona, acaba d'obrir la pàgina web: www.catalandrama.cat, on hi ha les obres més importants dels dramaturgs catalans contemporanis en format pdf, no només en català sinó també en altres llengües.
Ni trobareu fins i tot en portuguès.
- De "fondaRIUS" **architecture** –
Empresa instal·lada a la Via Laietana, a Barcelona - han fet contacte amb nosaltres per ensenyar-nos el projecte realitzat per reformar l' urbanització de la Rua Frei Caneca a São Paulo que ha guanyat el concurs que s'ha convocat. amb aquesta finalitat.

Us posem una petita mostra, podreu veure'n més al lloc web:
www.fondarius.com

La proposta de requalificació de la “Rua Frei Caneca” te el seu punt d’arrencada en aquestes reflexions sobre la ciutat i l’espai públic.

Entenem l’espai públic com la suma, la superposició de les accions i esdeveniments, estar – caminar – llegir – descansar – jugar - aprendre... Un lloc per tot i per tots, un espai híbrid, multi cèntric, dinàmic.

La clau per addicionar qualitat al carrer és per una part crear una identitat comuna em tota la seva extensió; la seves variades vocacions; la

CONTINUÏTAT i per d’altre aprofitar-se de les **DIVERSIFICACIÓ**.

Continuïtat i diversificació son els conceptes bàsics del projecte de reurbanització de

La “Rua Frei Caneca”. L’idea del projecte és prioritzar el peatú sobre els vehicles, per tal d’emfatitzar la identitat residencial i comercial de la “Rua Frei Caneca” i transformar-la seguint la seva vocació en “plaça” o “centre comercial a cel obert”.

L’equip que ha realitzat aquest projecte està formada per: Fondarius Arquitectes, FMC arquitectura, Y. Karaso, J. García Aliseris, C. P: Baiocco.

Al donar-los la nostre enhorabona per haver guanyat el concurs, els desitgem èxit i que pugin veure, ben aviat, realitzat el seu projecte i que aquest fet en porti d’altres.

Per a fer contacte amb nosaltres podeu fer-ho mitjançant les següents adreces:

info@catalonia.com.br - per assumptes en general,
srosanas@catalonia.com.br - per a preguntes sobre assumptes culturals,
curs@catalonia.com.br - per assumptes relacionats amb el curs de català, i el
cozinha@catalonia.com.br - si relacionat amb les trobades gastronòmiques.
i també a través del telèfon (11) 5549-3840.

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
Afers Exteriors i Cooperació

Comunitats
Catalanes
de l'Exterior